

Lunds Universitet
Statsvetenskapliga Institutionen
STVA22: Konflikt och samverkan i internationell politik
Handledare: Johanna von Bahr
2019-01-07

Totius Bellum

Konceptualisering av militärt- och socialt aktörskap utifrån feministisk
teoribildning

Lovisa Tillström 940719
Mervan Sert 970801

LUNDS
UNIVERSITET

Abstract

When conflicts are depicted, men are often seen as primary actors, both regarding the military as well as the political sphere, which entails that women are excluded and merely seen as victims. The conventional theories concerning war therefore solely encapsulate half of the population. This essay seeks to explore the relation between military and social agency within the purview of a critical feminist theory, emphasizing the necessity of unveiling gender coded dynamics. By assessing and synthesizing existing theoretical arguments within critical feminist theory of war, this essay aims to lay the foundation for a new theoretical framework. This theoretical claim will reveal the necessity of contemplating conflicts in a holistic manner. Methodologically we study the medial depiction of the narrative surrounding the Kurdish YPJ militia in Syria, which vindicates the main theoretical approach. The theoretical claim is named *totius bellum* and serves to envelop the pertinent concepts that constitute a holistic perspective on wars. The essay finds that wars need to be observed as a complete spectrum of events - including both military and social dimensions - and not as individual components independent of each other. By acknowledging that the agency given during the war is directly conjoined to the agency afterwards, *totius bellum* implies that if women are to adopt meaningful social agency, formal and individual embrace of an independent mind in a moral sense is needed.

Keywords: Socialt aktörskap, YPJ, feminism, narrativ, självständigt sinne

Number of words: 9911

Innehållsförteckning

Abstract	1
Förkortningar	3
Kapitel 1: Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Disposition	4
1.3 Syfte	4
1.4 Problemformulering	5
Kapitel 2: Metod	5
2.1 Avgränsningar	5
2.2 Metodval	6
2.3 Kritik av metodval	6
2.4 Teorianspråket	7
2.5 Operationell indikator	7
2.6 Narrativanalys	8
2.7 Källkritik	9
Kapitel 3: Teori	9
3.1 Motivering av teorival	9
3.2 Konstruktivism – det metateoretiska ramverket	10
3.3 Mary Wollstonecrafts feministiska republikanism och det sociala aktörskapet	11
3.4 In bello - Fasen under krig	12
3.5 Post bellum - Fasen efter krig	13
3.6 Orientalism	14
Kapitel 4: Analys	15
4.1 YPJ och kurderna i Rojava	15
4.2 Narrativanalys	15
4.2.1 Narrativanalys av New York Times och Wall Street Journal	15
4.2.2 En bredare narrativanalys från externt material	17
4.3 Totius bellum - ett helhetsgrepp på krig	19
4.4 Narrativet och totius bellum: en summering	21
Kapitel 5: Avslutning	23
Kapitel 6: Källförteckning	24
Primärkällor	24
Sekundärkällor	25

Förkortningar

IS	Islamiska Staten
PKK	Kurdistan arbetarparti
YPG	Folkets försvarsenheter
YPJ	Kvinnornas försvarsenheter (En undergren till YPG)

Kapitel 1: Inledning

1.1 Bakgrund

Inom befintlig forskning sker en separation i studiet kring krigets olika tidsmässiga faser. Krig studeras vanligen uppdelat i *in bello*, fasen under kriget, eller *post bellum*, fasen efter krig. Detta har konsekvenser för hur konflikters militära- och sociala dimensioner klargörs och i förlängningen vilket begreppsliggörande som är möjligt för de former av aktörskap som är intressanta i krig. Även i kritisk feministisk forskning görs den förutnämnda uppdelningen i åskådliggörandet av krig. Historien skrivs som bekant av vinnarna, vilket sammanbinder krigets olika faser i en gemensam kronologi. De grupper som tilldelas socialt aktörskap under kriget har därför också företräde i återuppbyggandet av det sociala rummet och har således kontroll över de kollektiva sociala konstruktionerna som skapas i ett krigshärjat samhälle. Denna dynamik anser vi inte behandlas i tillfredsställande grad i befintlig teori varför vi ämnar göra ett teorianspråk, *totius bellum*, som knyter samman *in bello* och *post bellum*, men som också tar primär hänsyn till ett moraliskt frihetsbegrepp, snarare än ett konventionell ekonomisk sådant. I det mediala narrativet angående konflikter tilldelas kvinnor ofta ett offerskap, de kvinnor som trots detta väljer att plocka upp vapen ges en sensationell prägel som förminskar deras sociala aktörskap. Även om de kritiska feministiska teorierna belyser denna problematik, erbjuder de inget helhetligt konstruktiv förhållningssätt som kan inrymma bredare perspektiv på verkligheten. Med *totius bellum* avser vi att fylla detta hål.

1.2 Disposition

Denna uppsats är upplagd så att vi först redogör för ett befintligt teoretiskt ramverk, som vi sedan konkretiserar genom en en narrativanalys av nyhetsartiklar samt ett bredare forskningsunderlag som berör YPJ, Kvinnornas försvarsenheter (Yekîneyên Parastîna Jinê), en kurdisk kvinnomilis i Rojava, Syrien. Utifrån de feministiska teoriernas centrala drag och de tendenser som kunnat skådas i narrativanalysen avslutar vi uppsatsen med att syntetisera dessa i ett teorianspråk - *totius bellum*.

1.3 Syfte

Syftet är att skapa förståelse för vilka förutsättningar feministiska teorier ger för att begripa konflikter. Med hjälp av YPJ som fenomen avser vi att sänka abstraktionsnivån och situera det teoretiska begreppsliggörandet av relationen mellan militärt- och socialt aktörskap för kvinnor i krig. På detta sätt hoppas vi kunna göra ett teoretiskt bidrag för fortsatt vetenskaplig prövning och därav har vår studie även ett visst heuristiskt drag.

1.4 Problemformulering

Inbördeskriget i Syrien har blivit föremål för ett proxykrig, ombudskrig (Gustavsson, 2018). Detta har lett till en beskrivning som premierar militära skeenden vilket förminsakar aktörskapet hos grupper som vill implementera en ny social agenda, vilket vi menar försvårar social förändring och omorganiserandet av ett samhälle efter krig. I litteraturen kring konflikter och säkerhet målas kvinnor ofta upp som offer och skyddsobjekt. Detta anser vi vara problematiskt. Vi menar att konflikter inte enbart består av en militär dimension utan även en social. För att värden som jämställdhet mellan könen ska rota sig i samhället behöver kvinnor få tilldelas deltagande under, liksom efter, kriget och erkännas som sociala aktörer, kapabla att forma sin egen vilja och sina egna öden (True, 2013). I framställningen av krig uppfattar vi att konventionella teorier vanligen fokuserar på perioden under krig och perioden efter krig separat. Vi menar att krig inte består av delar som kan studeras helt avskilt från varandra, utan är en process där skildringen under krig får konsekvenser i fasen efter krig. Problematiken kring att kvinnor tilldelas ett offerskap förstärks av denna uppdelning. Det var ur ovanstående reflektioner vi leddes till nedanstående frågeställning:

Hur kan ett teoretiskt begreppsliggörande av det militära- och sociala aktörskapet för kvinnor i stridande förband konstrueras?

Kapitel 2: Metod

2.1 Avgränsningar

- För att avgränsa oss i den teoretiska konceptualiseringen har vi valt att förankra teorianspråket empiriskt med hjälp av YPJ och det mediala narrativ som omger kvinnoförbundet. Det är på detta sätt vi avser göra vår operationalisering.
- Sedan Islamiska Statens inträde har gruppen benämnts ISIS, ISIL, IS och Daesh. Då olika benämningar i materialet förekommit har vi valt att konsekvent referera till organisationen som IS.
- Vi kommer i vår narrativanalys fokusera på ett geografiskt område i norra Syrien och mer specifikt Rojava-regionen. Tidsmässigt kommer vi främst fokusera på tiden från 2014 fram till idag. Varför vi gör denna avgränsning av tid och plats är för att det var under 2014 som IS och slaget om Kobane drog stor medial uppmärksamhet. I Kobane uppmärksammades YPJ:s insats för befrielsen och det kvinnliga förbundet hamnade på medias förstasida. Avgränsningen av plats har också varit viktig då det finns flera olika regionala politiska strömmar bland kurderna. Genom att avgränsa oss i plats behöver vi inte ta samma hänsyn till de olika

strömningarna i skildringen av kurdernas politiska strävanden utan kan istället fokusera på den aktuella regionens politiska hållning.

2.2 Metodval

Vår avsikt är att göra en teorisyntes baserad på drag från befintlig feministisk teoribildning relaterad till krig. Teorierna behandlar de två tidsfaserna av krig, under kriget och efter kriget och belyser därav olika aspekter. Vi har även valt en utgångspunkt i Mary Wollstonecrafts feministiska republikanism och dess moraliska frihetsbegrepp. Som stöd för narrativanalysen har huvuddrag från Orientalistisk teoribildning inbegripits eftersom huvudramarna för narrativet av bland annat Mellanöstern fortfarande bär spår av den orientalistiska diskursen deskriptivt. Även om syftet är att skapa en generell teori om krig anses ändå orientalismen, som visserligen är mest relevant för vissa geografiska områden, ändå nödvändig eftersom uppsatsens operationella indikator består av YPJ. Detta även då kolonialismens tankegod lever kvar i kollektiva sociala konstruktioner (Manzo, 2014: 332-334). Genom att göra en medial narrativanalys av ett mindre urval av amerikanska artiklar som berör YPJ och Rojava-regionen i stort, och jämföra intrycken med tidigare forskningsunderlag hoppas vi kunna inringa problematiken med rådande teoribildning och varför det således är nödvändigt att eftersträva att konstruera ett nytt teorianspråk.

Vi gör en narrativanalys för att sänka abstraktionsnivån av ovan nämnda teorier och legitimera den heuristiska ansatsen. Narrativ består av en konkret och en immateriell dimension där den första representeras av en historia bestående av fysiska händelser och den andra representeras av en tillhörande diskurs. Narrativen fungerar på samma sätt som en berättelse över skeenden och individers syn på dessa (Robertson, 2012: 230). Narrativet tillåter kollektiva konstruktioner som härstammar och fortplantas i individers föreställningar att spänna över tid och rum vilket bidrar till identitetsbyggande (Robertson, 2012: 226). För att förstå mekanismer i pågående krig och i fasen efter krig är den mediala bilden viktig då media kan fungera som en spegel av de större politiska narrativen och den bild som förmedlas till allmänheten. Därav reproducerar narrativen individens föreställningar i breda led, och tjänar de sociala konstruktionerna.

2.3 Kritik av metodval

Vi utgår från ett kritiskt, feministiskt perspektiv, vilket skulle kunna medföra att teorierna blir induktiva snarare än deduktiva; att arbetet sker baklänges från slutsatsen. Feminismen ser den könade dynamiken som universell och fundamental, vilket ger upphov till ett stort fokus på sociala strukturer (True 2013). En feministisk utgångspunkt kan därför göra att en läser in en könad konflikt där kritiker menar att ingen sådan föreligger. Ett sätt att avhjälpa detta hade varit om vi beaktat feminismens olika inriktningar, vilka har vitt skilda utgångspunkter och konsekvenser för hur en bör angripa analysenheterna. Vi hade också kunnat använda en klassisk teori, exempelvis realismen, med positivistiska drag som utgångspunkt, åtminstone för att kontrastera till feminismen vilket sannolikt hade framhävt feminismens bidrag till diskussionen tydligare. Vi hade även kunnat göra en komparativ studie där vi undersöker kvinnliga förband i

andra konflikter och vilket inflytande kvinnorna sedan haft på det sociala planet exempelvis genom att titta på Storbritannien. Fallstudien ger oss dock möjlighet att inom uppsatsens omfång kunna göra en större djupdykning i det aktörskap som vi ämnar undersöka. Vi finner emellertid vårt tillvägagångssätt vara gångbart eftersom teorienspråket bygger på teorier som förhåller sig generellt till kvinnor i konflikter, vilket därav tillåter teorienspråket inrymma den höga abstraktionsnivå vi eftersträvar.

2.4 Teorienspråket

I den socialkonstruktivistiska ontologin sätts de övergripande ramarna för teorienspråket. Den könade konfliktlinjen återfinns i de mediala narrativen som är återspeglings av samhället och de maktmässiga strukturer som rymts i det. De feministiska tankar som används i syntesen, är samtliga sådana som var och för sig tillför användbara verktyg att tolka ett krig. Genom att extrahera substansen i de huvudsakliga teoretiska poängerna i den befintliga teorin, och sedan väva samman dessa, är det möjligt att tillrättalägga en mer omfattande ingångsvinkel till krig som täcker in den feministiska kritiken. Samtidigt som detta sker, i kraft av att en gemensam ram för dessa idéer etableras, tillförs ett kompletterande perspektiv på krigets egentliga samhällsliga omfång. Detta ger alltså förutsättningar för en ny form av konceptualiserande teori snarare än modellerande sådan. I teorienspråket förekommer begrepp som först etablerats i teoriavsnittet, dessa begrepp tillhör upphovsmännen och används för att stärka syntesens begreppsliggörande.

2.5 Operationell indikator

Vi använder YPJ som operationell indikator då vi är intresserade av socialt aktörskap och kvinnor i markstridande förband. YPJ är en undergren till YPG som är folkets försvarsenheter (Yekîneyên Parastina Gel) och en är aktör i kriget i Syrien, influerad av kurdisk politisk ideologi. Varför gruppen blir särskilt spännande att studera är då de har en politisk agenda som stäcker sig bortom det militära aktörskapet (YPG Press Office, 2016). Krig ses som en manligt kodad sfär och YPJ blir en indikator för hur kvinnor i militära förband skildras. I valet av YPJ har vi resonerat kring lämpligheten i vårt val. Det finns flera faktorer som gör denna organisation speciell och därav potentiellt problematisk som indikator. YPJ har kopplingar till PKK (Partiya Karkerên Kurdistanê) som är kurdistanens arbetarparti och är en terrorstämplad organisation. Vidare förespråkar PKK och YPJ demokratisk konfederalism, en samhällsordning som bryter mot den rådande, då ideologin bland annat går emot nationalstaten och den kapitalistiska ordningen (YPG Press Office, 2016). Teorierna vi använder klassas visserligen som kritiska teorier, men de verkar ändå inom rådande samhällsordning. Varför vi finner YPJ vara ett relevant fall, trots ovanstående invändningar, är för att konflikter ofta har separatistiska drag och inbegriper den universella konfliktlinjen kring kön. Vår undersökning innefattar inte en ansats till hur ett samhällssystem utanför nationalstaten ska konstrueras utan vi är intresserade av militärt- och socialt aktörskap relaterat till kvinnliga förband i en annars manligt kodad sfär. YPJ blir ett fall av särskilt intresse då de har en politisk agenda bakom sin kamp vilket gör relationen mellan militärt- och socialt aktörskap aktuell.

2.6 Narrativanalys

I avsnitt 4.2 gör vi en narrativanalys för att belägga behovet av teorianspråket. Narrativ är berättelser som formar identitet och gemenskap och förmedlar ett perspektiv på verkligheten. Ur narrativ görs verkligheten begriplig, strukturer, det vill säga varaktiga mönster, avtäcks och politiska tankar och agerande formas (Roberson, 2012: 220-221, 224-227). 2014 var Kobane en av världens farligaste krigszoner och omvärlden var beroende av medias rapporteringar för att få insyn i händelserna i staden. Medias narrativ blir således av stor vikt för förståelsen av inblandade parter aktörskap. Med hänsyn till tidigare forskning kring media, krig och skildringen av kvinnor har vi anledning att tro att det finns en diskrepans mellan hur YPJ ser sig själva och deras narrativ och det narrativ som media tillskriver dem. För att bilda oss en uppfattning om det mediala narrativet tittar vi på totalt sex artiklar från två amerikanska dagstidningar som berör YPJ och kurderna i Syrien. Varför vi väljer USA är för att de under 2014 började samarbeta militärt med kurderna i Syrien i kampen mot IS och den mediala bevakningen i USA intensifierades. Vidare valde vi Wall Street Journal och New York Times dels för att de är bland de största tidningarna i landet och dels för att de ligger nära maktcentrumet i USA. Vi valde artiklar som antyder en humanisering av krigsskildringen, exempelvis genom personporträtt, då vi bedömde det vara mest sannolikt att sociala aspekter täcktes in och inte bara rent militära skeenden som lätt kvantifieras. Vårt urval som är förhållandevis litet jämför vi med tidigare gjorda narrativanalyser om YPJ för att kunna bekräfta eller kontrastera de tendenser vi kan utläsa av vårt artikelurval. Narrativanalysen blir således ett empiriskt tillägg till ett större tidigare material. Denna metod använder vi oss av för att bilda en egen uppfattning om den mediala bilden inom ramen för den analys vi vill göra och uppsatsens omfång.

Till de amerikanska tidningsartiklarna ställde vi olika frågor rörande hur kvinnorna i YPJ skildras, ifall de skildras för sin ideologiska kamp eller som ett spektakulärt fenomen. Alla frågor finns bifogade i ett appendix. Narrativanalys blir lätt föremål för godtycklighet varför vi tar avstamp i befintlig teori i formulerandet av frågor. Risken med detta förfarande blir dock att vi börjar leta efter innehåll som bekräftar teorierna. Detta är något vi har varit medvetna om i läsningen. Strukturellt ser vi först till hur texten övergripande är upplagd, sedan på det som uttrycks i klartext och sedan underliggande faktorer som styr textens utformning. Vi har strävat efter att hålla en god intersubjektivitet genom att inte göra teorianspassade långtgående tolkningar av det underliggande. Utifrån de sex amerikanska artiklarna kommer vi att uthämta de narrativa tendenser som vi förmår utläsa. Detta sker för att framkalla något mer generellt för jämförelse med det befintliga akademiska materialet vi använder; detta material påvisar generella tendenser i det mediala narrativet i stort, och därför försöker vi finna vissa gemensamma drag bland de utvalda artiklarna för att jämförelsen inte ska innefatta påtaglig godtycklighet, vilket hade skadat intersubjektiviteten.

2.7 Källkritik

Vi baserar vår undersökning på nyhetsartiklar, reportage, teoretisk litteratur och vetenskapliga artiklar. När det gäller källor som rapporterar om skeenden i Syrienkonflikten och Kobane har vi strävat efter att både komma nära i plats och tid. Nyhetsartiklarna och reportagen bygger på möten med YPJ och kurderna i Rojava. Vi har valt stora, etablerade tidningar med god renommé för att minimera riskerna för alternativa fakta. Journalisters roll är att objektivt förmedla skeenden, men i allt textskapande görs överväganden och val gällande vad som skrivs och inte. Mot bakgrund av det avser vi iaktta artiklarna ur ett funktionsperspektiv snarare än ett tillförlitlighetsperspektiv. Vi är intresserade av de narrativ som framträder och inte av konkreta faktabaserade data; oavsett äktheten i narrativen kan de vara med och forma den bild som skapas av omvärlden. Med en socialkonstruktivistisk läsning av nyhetsartiklarna framträder en fragmentarisk skildring av de immateriella dimensionerna av konflikten, vilket i detta fall kan tänkas bero på kvarvarande kvinnlig stereotypisering och orientalistiska ramar. Belysande av det immateriella är visserligen positivt, men då det inte sker en fullgod och djupgående, och därför tendentiös, redogörelse blir det extra viktigt att studera narrativet varför en funktionsmässig läsning av artiklarna är nödvändig. Även om tidningarna formellt sett är självständiga, kan de ändå tänkas stå i ett icke försumbart beroende till paradigmet i samhället som påverkar nyhetsskildringen. Det kan ofta urskiljas drag i den mediala beskrivningen som korresponderar mot de statliga institutionernas framställning och underliggande strävanden - på det sättet kan tidningarna, då de verkar i ett samhälle präglad av en viss strukturell makt, tänkas inrymma ett implicit beroendeskap i sin skildring av YPJ och Rojava. När det kommer till användningen av teoretisk litteratur har vi valt etablerade författare på området. Det betyder dock inte att de varit okritiserade eller okontroversiella. Teorierna har ett tydligt kritiskt förhållningssätt och förmedlar ett perspektiv på verkligheten och likt all teori finns det styrkor och svagheter. Kritiken mot teorierna kan dock tänkas grundas i den långtgående vetenskapsfilosofiska debatten mellan positivism och postpositivism. Denna konflikt ämnar vi inte fästa uppmärksamhet vid, i slutändan är det en fråga om ontologi och ligger utanför uppsatsens ambition. Då vi inte avser göra en teoretisk diskussion där vi utreder teoriernas giltighet utan istället syntetisera teorierna för att skapa en något skarpare teoribildning lämnade vi källor som står i konflikt mot befintliga teorier därhän.

Kapitel 3: Teori

3.1 Motivering av teorival

Vi har antagit ett kritiskt perspektiv på krig och en postpositivistisk ansats. Därav uppfattade vi konstruktivism som ett lämpligt metateoretiskt ramverk då vi menar att övergripande strukturer, som exempelvis manifesteras genom narrativ, spelar roll för hur omvärlden uppfattas. Då vi undersöker aktörskap ville vi se bortom de ekonomiska förhållandena bakom agerande och

istället ge en moralisk utgångspunkt för aktörskap, detta utan att ge oss in i den normativa diskussionen om vad som är god moral och inte. Vi använder oss av en moralisk ansats för att kunna bryta rådande status quo i hur krig begreppsliiggörs och för att visa på dess sociala dimension; vi vill komma ifrån dynamiken som handlar om att bevara strukturer och istället avtäckta en dynamik som betonar behovet av förändring av dessa. Vidare har vi tittat på feministiska teorier kring krigets könade aspekter och vilka konsekvenser det har för skildringen av krig och påverkan på fasen som kommer när vapnen har lagts ner. Vi vill presentera två faser av krig separat för att åskådliggöra den problematik det innebär för det narrativ som används för krigsskildringen. I analysen kommer vi sedermera syntetisera dessa faser med den moraliska ansatsen kring aktörskap för att det ska framkomma vilka konstruktioner som är nödvändiga för att bryta rådande narrativ. För att skapa en förståelse kring de mediala narrativet av konflikter i Mellanöstern (där YPJ verkar) krävs en förförståelse av de strukturer som präglar västerlandets syn på området. Denna förförståelse nås genom användande av orientalismen då flera konflikter fortfarande kan antas bära spår av dess terminologi och tematik, något som tjänar de rådande föreställningarna och maktförhållanden.

3.2 Konstruktivism – det metateoretiska ramverket

Det sociala rummet präglas av strukturer som har sin grund i konstruktioner som skapas och upprätthålls av människor. Dessa konstruktioner kan härröra i uppfattningar som kan härledas till såväl materiella som immateriella förhållanden (Reus-Smit, 2013: 217). Den gemensamma dynamiken består i att dessa ger upphov till föreställningar som, inom det samhällsliga samspelets olika kontexter, *cementeras* som verkliga och *reproduceras* inom olika sociala domäner. På så vis överförs rent individuella tankegoods till ett sammanhängande kollektiv som inrymmer de nyanser som är väsentliga för att gemenskapen ska kunna upprätthållas. En sorts *rationalitet* uppstår i strukturen av konstruktioner och de handlingsdispositioner som framträder, utifrån de *normer* som skapas, verkar för att förstärka och förstärka systemet (Reus-Smit, 2013: 224-226). Människor inom ett särskilt samhälles kontext kommer befatta sig med förhållningssätt och strävanden som tjänar strukturen eftersom det är på detta sätt individen kan tillskriva sig själv en roll i det vida kollektivet.

Nya konstruktioner kan inmatas i systemet, men måste då passa in i den sammanbindande rationalitet som håller ihop strukturen; det kan alltså vara svårt att fundamentalt ändra vissa förväntningar och åsikter eftersom det skulle förutsätta ett komplett omintetgörande av den samlande kärnan. De gemensamma konstruktionerna bryts upp och således bryts även själva samhället upp (Reus-Smit, 2013: 224-226). Det ter sig rimligt för människor att eftersträva och nära sådana konceptuella ramar då normstrukturen är gjuten i en konstruerad form. Att börja utmana dessa föreställningar tär på samhällets hållfasthet.

3.3 Mary Wollstonecrafts feministiska republikanism och det sociala aktörskapet

Frihet är ett abstrakt begrepp som kan placeras i många olika ideologiska ramar och således uppta oerhört särpräglade betydelser. När frihet begreppsliggörs sker det ofta med utgångspunkt i ekonomiska hänseenden, vilket binder frihetskonceptet till vissa förutbestämda avväganden kring hur rationalitet bör förstås. Detta medför en påtaglig svaghet i definierandet av frihet, något som vi menar omfattar samhällets alla delar och inte bara de ekonomiska. Genom att istället ta avstamp i moraliska överväganden, kan sannolikt en mer allomfattande skildring av frihet skönjas.

Mary Wollstonecraft var en förgrundsfigur för åtskilliga av de tankeströmningar som finns inom den moderna feminismen. Med en tydlig republikansk färd i sina idéer skapade hon en *moralisk utgångspunkt* för politisk teori; en teori som, i och med sitt vidhäftande av moralisk legitimitet, därmed också kunde anses uppfylla politisk gångbarhet och universalitet då teorin var moraliskt naturlig och inte auktoritärt förkonstlad (Halldenus, 2016). Wollstonecrafts teori kan benämnas som feministisk republikanism och belyser de viktigaste komponenterna i strukturerandet av samhället för att kvinnor, och andra underordnade, ska kunna åtnjuta *reell frihet*. Ett *självständigt sinnelag* är det som en ofullkomligt förnuftig människa bör sträva efter för att agera moraliskt och därmed i frihet – moralitet och frihet står i direkt förbindelse till varandra (Halldenus, 2016: 44-45, 47, 153). Det självständiga sinnelaget måste förvärfvas med insikten om att rättigheter bara har ett faktiskt värde om en individ är fri och inte underställd – därav är förvärvandet av detta självständiga sinnelag ett förvärvande av frihet som möjliggör individen att uppta centrum i de kontexter där rättigheter uttolkas och övervägs (Halldenus, 2016: 39, 44-45, 49). De institutioner som huserar makt måste därför erkänna vikten av det självständiga sinnelaget, särskilt eftersom medborgare som inte har det inte heller kan förväntas ha moral och därmed är ofria. Undanröjs möjligheter för människor att erhålla ett självständigt sinnelag, som alltså innebär att ta avstamp i den enskilde individens rätt till frihet är folket underställt godtycklig makt (Halldenus, 2016: 49). Även om makthavaren är välvillig så är blott det faktum att denna relation till folket existerar avgörande för att ingen reell frihet är etablerad.

Med hjälp av en konstitutionellt begränsad makt inom statens högsta exekutiva ämbeten och institutioner som folket via val har direkt inflytande över, kan en form av aktörskap som tillåter individens rättigheter att stå stadiga gentemot staten anläggas. Detta *sociala aktörskap* leder i kraft av ett erkännande av dess nödvändighet från institutionell nivå till en riktig potential för frihet; den enskilde individen behöver inte längre förlita sig till någon annans nåder som befinner sig högre upp i den sociala hierarkin, istället bryts strukturen upp och godtyckligheten avhjälps när moraliskt onaturliga maktförhållanden människor emellan försvinner (Halldenus, 2016: 39). När godtyckligheten avförts från de relationella strukturerna, frigörs sinnelaget och individen kan börja tänka fritt och självständigt. Då detta är det mest naturliga tillståndet för varje individ att omfamna i ett samhälleligt sammanhang, kommer det moraliska fundamentet uppenbara sig varpå bejakandet av det är självklart eftersom reell frihet då uppnås (Halldenus, 2016: 44-45,

153). Erhållandet av detta sociala aktörskap möjliggör därmed för individer att samverka harmoniskt med varandra eftersom deras förbindande, naturliga moral inrotar en insikt om att alla måste erkännas som bärare av sina egna tankar, viljor och strävanden. Samhällets kollektiv kan ändå skapa makthierarkier för att organisera staten, men dessa kommer inte inrymma den godtycklighet som annars gör maktens essens auktoritär.

3.4 In bello - Fasen under krig

Framställningen av ett krig är ofta minst lika viktig som de militära bataljerna för förståelse av konflikten. Dessa framställningar utgörs inte sällan av en inbyggd dualitet; en grundläggande *dikotomi* som utifrån vilken alla andra värden stipuleras (Eduards - Jansson, 2017). Många krig präglas av åtskilliga konfliktlinjer som löper kors och tvärs över varandra, men den mest fundamentala av dessa, och som existerar hela tiden, är *den könade konflikten* mellan man och kvinna (Wendt-Åse, 2017; True, 2013: 260). Resterande konfliktlinjer fungerar mest som illusoriska överbyggnader vars syften är att rättfärdiga status-quo och införliva folkviljan med nationalstatens strategiska preferenser. Genom att cementera en bild av att man och kvinna representerar vitt skilda egenskaper, framför allt på ett socialstrategiskt och ekonomiskt plan, karaktäriseras även övriga aspekter av kriget av en konstruerad poolbildning (True, 2013: 251-252).

Jean Elshtain analyserade samhällets essentiella könsbaserade dikotomi. Kvinnan, beautiful soul, upprymmer ömhet och moralisk renhet vilket står i stark kontrast till det fördärv och våldsamhet mannen, just warrior, representerar (Elshtain, 1995: 4). Genom att låta kvinnan bli ett skyddsobjekt kan de destruktiva egenskaper som betecknar mannen riktas mot ett gott ändamål – bevarandet av godheten – och det är mot detta brutalitet motiveras i krig; kvinnan är det mest begärliga och därmed mest skyddsvärda. Hon är begärlig eftersom hon förkroppsligar den glorifierade nationen med alla dess tillhörande romantiska attribut, vilket gör att hennes sexualitet tar stort utrymme eftersom det bland annat fungerar som en indikator på hennes, och i förlängningen nationens, renhet (Elshtain, 1995: 144; Wendt - Åse, 2017: 240). Män går i krig och dödar andra män och det anses rimligt eftersom de båda gör det i egenskap av beskyddare av kvinnor. Män förgriper sig på fiendens kvinnor eftersom det är en del i det nationella hävdandet – fiendelandets kärna besudlas, vilket förminskar männens kapacitet som beskyddare av den (Eduards - Jansson, 2017: 210). Denna könade dynamik uppbär alltså även de nationella spänningarna på vilka skrämsel- och krigsretorik lätt kan fästas. Generellt sett innebär detta att krig är produktiva snarare än destruktiva; de sociala hierarkier som gör det möjligt för de vid toppen, som är män, att befästa sina positioner reproducerar sin vitalitet via de krig som utkämpas just eftersom att alla dessa konflikter i grunden delar den könade dynamiken (Eduards - Jansson 2017: 221-222). Den diskurs som kopplas till det nationella narrativet tjänar den existerande ordningen och tillmäter den självklarhet.

Kvinnor som deltar i strider inom den militära sfären tillstås professionalism, särskilt när det handlar om något som representerar den egna nationaliteten, men i spetsen av beskrivningen, om än fördold, står soldatens kvinnlighet. En förlust av en kvinna är en förlust av ett medium för

den högt ärade nationella identiteten och därmed rymmer beskrivningarna av dem ett språk som förstärker deras kvinnlighet och gör händelsen i sig till ett slags spektakulärt fenomen som både inrymmer oerhörd sorg och stolthet i ett förenande martyrskap (Wendt - Åse, 2017). Den djupt könade struktureringen tillämpas även här och infriar idealet om den egna nationens höghet och prakt. När en kvinnlig soldat lever är hon en förklädd man som går männens uppdrag, men när hon dör, något som bara förväntas av männen, blir det personligt för det egna kollektivet som vittnar om förlusten av något integralt för enheten, och detta indikerar i sig att en kvinnas död innebär frånfallet för en av de levande ägda – de manligt ägda – och det skadar nationens självbild.

3.5 Post bellum - Fasen efter krig

I framställningen av krig tycks avslutet på dessa ofta motsvaras av kulstormarnas bedarrande. Men konflikten behöver inte vara slut för den sakens skull och i synnerhet kvinnor fortsätter att lida (True, 2012: 135-160). Det är problematiskt att bara framhålla krig som bestående av enkom militära skeenden – den sociala dimensionen är minst lika viktig och framträder tydligt när striderna upphört (Bergman Rosamond, 2017: 227). Det är emellertid inte lika gångbart för de nationella diskurserna att belysa den dimensionen eftersom det gör det svårare att upprätthålla den dikotomiska och essentialistiska världsbilden. Samtidigt är betonandet av denna sida av konflikter avgörande för att avtäckta de policyer som vid implementering skulle få till stånd djup och riktig förändring, och inte bara kosmetisk sådan.

Jacqui True menar att det i krigens eftermäle vanligtvis läggs stor tonvikt vid behovet av att inrätta politiska institutioner som verkar för att säkerställa stabilitet och eventuella fredsprocesser. Även om robusta och väl fungerande institutioner är viktiga i organiserandet av samhället, är det långt ifrån hela lösningen. Problemet med att så tydligt enbart fokusera på institutioner är att de handlar om formella uttryck för staten som lätt kan underordnas påtryckningar från yttre makter som styr staten i önskad riktning för att tjäna speciella intressen. Dessutom tillåter dessa institutioner de nationella makthavarna att undvika befatta sig med mer fundamental problematik som ryms inom samhällets ramar och istället bara skapa ett förkovrat hölje utanpå ett svag kärna med låg social säkerhet (True, 2013: 252-253). Skulle istället mer fokus läggas på lokala ekonomiska och sociala frågor kan samhällen byggas upp från grunden och inte bara deras toppskikt. Genom att utveckla möjligheterna för ekonomiskt deltagande för kvinnor skulle deras sociala roll stärkas; kvinnor lämnas ofta utblottade och sårbara i flera avseenden efter krig då deras män dött. Att exempelvis satsa på vägbyggen gör det lättare för kvinnor att transportera sig i samhället – mobiliteten ökar utsikterna för att kvinnor ska kunna finna egen försörjning (True, 2012: 145-147). Således kan kvinnor erhålla den självständighet som krävs för att bryta sig loss från ett manligt beroendeskap, som i realiteten är ett offerskap eftersom bortgången av mannen frammanar makabra livsförhållanden för kvinnor. På detta vis inringas materiella omständigheter som möjliggör förändringar även på det immateriella planet då *sociala konstruktioner* angående kvinnors roll görs om när kvinnor ges rimlig chans att ta kontrollen över sitt eget öde. Det medför i längden också att kvinnor inte ständigt behöver ikläas ett offerskap som sedermera uppfattas vara det naturliga tillståndet, vilket implicerar kvinnan

som skyddsobjekt. Krigen införlivar en struktur som till syvende och sist handlar om att sprida den patriarkala maktsfären, hur finmaskig den än är, med hjälp av nationalitet som klister; krigen utkämpas för att stärka territoriella anspråk, i vilka mer direkt eller indirekt makt kan utövas, vilket förpassar kvinnor till en förmyndigande normalitet. Att upprätta nya institutioner är bara att slipa på diskursen så att dess grundläggande drag fortfarande är kompatibla med det narrativ som möjliggjort rättfärdigandet av de nationalitetsbaserade handlingsdispositionerna och som måste få fortsätta för att bevara systemets livsduglighet med avseende på konventionella maktförhållanden (Bergman Rosamond, 2017: 233-235).

3.6 Orientalism

Edward Said påpekar att orientalismen inte är determinerande för Orientens återgivning i narrativ bemärkelse, men att detta konstruerade tankegods är så djupt rotat att det än driver beskrivningen av Orienten i en viss riktning (Said, 1993: 5). Många av de strukturer som upprättades under den västerländska kolonialismens höjdpunkter under 1800- och 1900-talen finns fortfarande kvar; konstruktioner som länge varit institutionaliserade och som spelat centrala roller i de realpolitiska mallarna för pragmatik inom olika områden, är efterhängsna och påverkar nuvarande konstruktioner i betydande grad (Said, 1993: 3-30). I Europa utmålades framför allt Mellanöstern som *Orienten* – något avlägset; geografiskt, politiskt och kulturellt. Detta bidrog till att Orienten och de folk som levde där snabbt kunde förvisas till en oerhört kontrasterande del av världen relativt Europa varpå en uppsjö av epitet haglade som tillät skapa en diskurs vars syfte blev att nära denna dikotomi – detta *vi* och *dem* (Said, 1993: 3-5). Folk i Orienten beskrevs som ociviliserade, mystiska och exotiska. Orienten var galenskapens centrum och tankekittlande på ett sätt som gjorde att berättelsen om Orienten hela tiden omspans men alltjämt snoddes kring en starkt nedsättande och suprematistisk punkt. De liberala idéerna i Europa födda ur upplysningens ideal var enbart tillägnade européerna och inte de primitiva bortom den egna civilisationens horisont. Idén om Orienten var alltså påtagligt essentialistisk och berättelsen om de båda områdena dekonstruerades aldrig för att sätta deras direkta historiska förbindelser i perspektiv och visa att de var beroende av varandra för att återfinnas i två separata sammanhang även om de egentligen tillhörde en enda fullständig kontext (Said, 1993: 5, 7-9).

Beskrivningen av Orienten medförde tillrättaläggandet av en rigid och själv rättfärdigande *hegemoni*, såväl ekonomiskt som politiskt, till vilken all diskurs i kraft av kringliggande materiella tecken leddes (Said, 1993: 5-9). Historien om Orienten bidrog alltså till framställningen av det egna civilisationsmässiga narrativet och den essentialistiska karaktär som det önskades anta för att motivera att politiken så kategoriskt kunde fatta beslut inom exempelvis krig och ekonomi. Orientalismens kärna består alltså i ett förmyndigande och exotiserande av ett geografiskt område för att bevara den egna kulturella och ekonomiska statusen och upprymmer därav en tydlig fåra i de koloniala strävandena och de postkoloniala biverkningar.

Kapitel 4: Analys

4.1 YPJ och kurderna i Rojava

2011 inleddes inbördeskriget i Syrien, ett krig som pågår än idag. Inom konflikten finns flera olika aktörer, däribland kurdiska. Kurderna beskrivs återkommande som världens största folk utan en egen erkänd stat. I striderna mot IS i Rojava-regionen, har de kurdiska stridande grupperna Folkets försvarsenheter YPG, och dess undergren, Kvinnornas försvarsenheter YPJ rönt stor uppmärksamhet för sin militära effektivitet. Det som gör YPJ till ett unikt markstridande förband är att det enbart består av kvinnor. Att kurdiska kvinnor är med och strider är dock inget nytt för denna konflikt, utan de har varit en del av kurdiska styrkor sedan 1980-talet (Medin, 2016: 77-78; Tank, 2017: 416). YPJ står för jämlikhet och tolerans för religiösa och etniska skillnader liksom för kvinnors rättigheter (YPG Press Office 2016). För YPJ, och kurderna som folk, handlar kriget i Syrien också om något större. Kriget utspelar sig på deras hemland. Det är en kamp mot förtryck och för att erkännas som ett folk med rätt till inflytande över sin egen politiska riktning och territorium. (Kurdish Question 2017; YPG Press Office 2016). YPG och YPJ har nära kopplingar till det politiska partiet Kurdistans arbetarparti PKK. PKK har ett marxistiskt förflutet och menar sig värna demokratiska värderingar som mänskliga rättigheter och rättigheter för kvinnor och minoriteter. Den ideologiska grunden finnes i *demokratisk konfederalism* som betonar lokalt självstyre, samtidigt som den riktar kritik mot rådande system av kapitalism och nationalstater (Medin, 2016: 97-99, 111). Enligt PKK:s ledare Abdullah Öcalan är kvinnorna dubbelt förtryckta, dels utsätts de för rasism och ockupation, dels lever de i patriarkala och djupt ojämställda hem. (Medin, 2016: 113). Ideologins jämställdhetsanspråk betonar att samhället endast inrymmer verklig frihet om kvinnan görs jämlik med mannen (Bradley - Parkinson, 2015: Video). Innan det patriarkala förtrycket bryts behöver dock kvinnorna skapa egna autonoma sidoorganisationer. I den kurdiska politiska ordningen ska ledarskapet delas mellan man och kvinna, särskilda kvinnoministerier instiftas och i Rojava bildades särskilda kvinnoråd bredvid kommunalrådet. De politiska anspråken i YPG och YPJ har nära kopplingar till PKK och skolas i dess lära. I Rojava-regionen har kurderna och YPJ rönt stor uppmärksamhet och som en följd av segrar i kriget utropat självstyrande kantoner (Ahmedi, 2015: 24-29; Medin, 2016: 118-121).

4.2 Narrativanalys

4.2.1 Narrativanalys av New York Times och Wall Street Journal

De generella intrycken i detta avsnitt baseras på sex artiklar i New York Times och Wall Street Journal.

Porträtten av kvinnorna i YPJ består av beundran blandat med tragik och dikotomin mot det inhumana IS är tydlig. Krig som manligt kodat och kvinnligt deltagande som en anomali kommer fram genom liknelser om att dessa kvinnor bryter glastaket och med stort mod antar mannens uppgift (Albayrak - Coker, 2014). I mötet med civilbefolkningen uttrycker en av krigarna i YPJ följande "When I walk with my gun, the men who haven't volunteered keep their eyes down around me [...] My bravery shames them." (Albayrak - Coker, 2014). I uttalanden, likt ovanstående, framträder det att krig ses som en primärt manlig sfär; att en kvinna tar värvning och inte mannen bryter mot traditionen och upplevs som en skam.

För kvinnorna i YPJ är kriget tvådelat. Dels är kampen en del av ett större politiskt sammanhang, men till stor del handlar kriget också om frigörelse från en patriarkal struktur, något som skildras i Ms. Kobanes uttalande till Wall Street Journal: "After this, I can't imagine leading a life of a traditional Kurdish woman, caring for a husband and children at home [...] I used to want that before this war" (Albayrak - Coker, 2014). Kurdernas ideologiska kamp för erkännande kommer fram i viss mån i de amerikanska artiklarna, men får dock stå åt sidan i det stora narrativet där kvinnliga krigare ses som något sensationellt och där kvinnor slåss för frigörelse från patriarkatet. Kamp för frigörelse konstitueras främst av överlevnad och är på så sätt reaktiv; den rymmer fler dimensioner, men dessa avtäckts inte grundligt i narrativet.

Det finns dock en annan inramning som ges utrymme när fasen efter krig trots allt skildras. Det används då mycket grafiska beskrivningar av all förstörelse och lidande och det hela tycks syfta till att upprätta en slags sensationalistisk och även romantisk beskrivning av hur mörkret avvisades i episka slag där godheten som slutligen segrade ingjutit hopp i regionens misär. Men utöver det beskrivs det ibland också vad som händer efter striderna och det samhällsbygge som pågår i Rojava, och när just samhällsbygget får åtnjuta huvudfokus blir beskrivningen genast mer komplex (Nordland, 2018). De visioner som ryms inom den demokratiska konfederalistiska agendan, och belyser jämställdhet och kvinnors arbete i vardagen för att upprätta något bättre än vad som funnits förut skildras betydligt mer än när frågor kring säkerhetspolitik behandlas. Exotiseringen av "the female fighters" som ur tomma intet tycks ha uppstått för att bekämpa det värsta av avskum i spektakulär form får i dessa beskrivningar också chans att vara vanliga medborgare med tydlig vilja till politisk förändring (Nordland, 2018). Även om dessa idéer inte formuleras utförligt eller tillskrivs en gemensam och sammanhållande kärna med konsekvenser för vilka perspektiv som kan påkopplas diskussionen om Mellanösterns framtidsutsikter, återfinns åtminstone åtskilliga fragment från dessa tankegoods. Det påvisar en skälighet i att låta lokala krafter författa berättelsen om sig själva på plats snarare än någon annan eftersom goda krafter trots allt finns.

Beroende på sammanhanget skiftar beskrivningen av de kurdiska kvinnokrigarna och kurderna i Rojava i stort något, även om vissa centrala teman tycks återkomma. Skildringen i amerikansk media tar löpande fasta på en fundamental dikotomi mellan goda och onda, där IS står för det senare och de som bekämpar dem helhjärtat står för det förra. Det är utifrån denna utgångspunkt resten av beskrivningen tycks förgrena sig ifrån vilket har konsekvenser för hur de olika

aktörerna förstås i olika kontexter. Det finns en benägenhet att skapa en slags outtalad hierarki kring vilkas röster som bär störst tyngd i olika frågor och de överväganden som torde göras där (Arango, 2015). När det anläggs en säkerhetspolitisk vinkling i skildringen av kurderna, läggs betydande tonvikt vid andra, yttre maktens intressen och strategiska avvägningar. USA:s, Rysslands, Turkiets och andras länders huvudvärk och huvudmål lyfts fram som de mest seriösa aspekterna förtjänta av allmänhetens och det internationella samfundets uppmärksamhet (Barnard - Hubbard, 2018; Bradley - Parkinson, 2015). Även om detta görs i relation till kurderna i allmänhet och inte till kvinnorna specifikt, implicerar detta en ovilja att tillmäta folket och de lokala militära grupperna reellt aktörskap på social nivå och knappt på militär nivå. Kurderns militära konstellationer är bara intressanta och viktiga i stormakternas spel; en förgänglig och utbytbar pjäs i ett ständigt och dödligt schackparti. Att olika narrativ premieras i olika situationer är särskilt framträdande i säkerhetspolitiska skeenden. När IS härjade som värst under 2014 uppdagades ett civilisationsmässigt narrativ mellan sekulära väst och islamismen i vilket kurderna blev en lämplig bundsförvant. Men idag, när västs oro i högre utsträckning handlar om Ryssland, kommer det sannolikt vara mer tilltalande att knyta Turkiet - som har för avsikt omintetgöra det kurdiska projektet i Rojava (TT, 2018) - närmare till sig för att inte föra dem i famnen på Ryssland; kurderna prioriteras alltså bort eftersom ett annat narrativ blivit viktigare att upprätthålla.

Det finns också, när denna säkerhetspolitiska inramning premieras, en tendens att tydligt påtala YPG:s och YPJ:s kopplingar till den kurdiska PKK-gerillan i Turkiet för att miliserna i Rojava ska kunna omfattas av diskussionen kring terrorism och den problematik det därmed utgör för USA att etablera ett längre och mer rigoröst samarbete med kurderna i området (Barnard - Hubbard, 2018; Bradley - Parkinson, 2015). De avsevärt svepande utläggningarna om dessa farhågor tycks mest fungera som ett sätt att diskvalificera kurderna från samtalsbordet om regionens framtida utveckling. Begreppet "terrorism" och tillhörande varianter upprätthåller en slags förmyndigande ställning i förhållandet mellan de lokala krafterna och stormakterna på diskursiv nivå varefter narrativet om kurderna i Rojava överläts åt andra, mer militärt potenta att styra. Den diskursmässiga obalansen mellan dessa två maktsfärer bär tydliga drag från orientalistiska föreställningar om överlägsenhet och att alla institutionella uttryck som bevarar denna djupt orättvisa dynamik till varje pris måste fortgå. Kurderna i Rojava är, mot bakgrund av sina ideologiska övertygelser, ett hot mot denna ordning.

4.2.2 En bredare narrativanalys från externt material

I detta avsnitt baseras de samlade intrycken på material från Joakim Medin, Pinar Tank och Mari Toivanen och Bahar Baser.

Under 2014 bestämde sig USA för att stödja kurderna med flyganfall, vilket ledde till en intensifierad rapportering kring YPJ. IS verkade vara ostoppbara och Kobane fick ett stort symboliskt värde. Det var som upplagt för en storslagen ideologisk kamp mellan civilisationer; sekulära feminister mot islamistiska fundamentalister och shariakalifat (Medin, 2016: 78). Ingen sida hade för avsikt att vika undan. YPJ porträtteras som IS motpart, som i media ges en bild av

att vara de universellt onda och kvinnorna som står upp mot dem, när manliga trupper tidigare misslyckats, blir på så sätt hjältedådiga och beundransvärda.

En bredare narrativanalys av porträtteringen av YPJ visar återigen att media tenderar att uppmärksamma kampen för kvinnlig frigörelse och ignorera dess djupare botten av den kurdiska kampen för självstyre och tron på ideologins politiska system. Nyhetsrapporteringen har fått kritik från kurderna då media fokuserat på att YPJ är kvinnor med vapen, och inte den bakgrund som gjort att kvinnorna plockat upp vapen från första början. Kritiken riktas mot kapitalismen som de menar inte bryr sig om ideologi eller filosofi och som gör att kvinnorna trots att de bryter mot det rådande narrativet förminskas till en orientalistisk sensualitet (Medin, 2016: 112). Kurdernas och YPJ:s kamp förminskas till att handla om ett motstånd mot rådande ordning snarare än för ett ideal inom samhällsorganisering och återuppbyggande. Kvinnornas politiska strävanden i form av lika rättigheter passar ett existerande narrativ och ges positiv uppmärksamhet som är lätt att sympatisera med. De slåss inte bara mot de onda i IS och islamismen, utan även mot det patriarkala förtrycket. Den historiska bakgrunden till kvinnornas agerande och deras större politiska strävanden av ett fritt Kurdistan berörs inte nämnvärt i media, vilket får en avpolitiserande effekt och kvinnornas politiska aktörskap i en ideologisk kamp för ett framtida Mellanöstern försvinner.

YPJ utmanar den traditionella bilden av den orientalistiska förtryckta kvinnan, vilket också gör de spektakulära och nyhetsvärda (Toivanen - Baser, 2016: 310). I internationell media ses dock fortfarande kvinnors inblandning i politiskt våld som något exceptionellt och föremål för beundran (Wendt - Åse, 2017). Detta kommer fram i narrativet kring YPJ. Kvinnorna ses som hjältar som slåss in i döden för en sak de tror på. Att slaget har ett större mål är återkommande i uttalanden som “[Vi] slåss inte för att rädda våra liv. Vi slåss för våra idéer och värderingar” (Medin, 2016: 91). Kvinnorna kämpar inte bara mot ett yttre förtryck av en islamistisk ideologi, förtrycket är också närvarande inom det kurdiska samhället; “the women’s fight against ISIS is not only militarily, but also philosophically, an existential one. They not only resist against feminicidal ISIS, but also the patriarchy and rape culture prevalent among their own community.” (Tank, 2017: 411). När kvinnorna blir offer, och deras kamp handlar om frigörelse centreras det runt motstånd av rådande läge. Utöver motstånd finns den ideologiska frågan närvarande “YPJ is not just an army – you have to see it in its wider context. Of course it is a defence force, but it is also a social movement with its ideologies and philosophies”. (Tank, 2017: 411) Motståndet blir på så sätt inte bara ett slut, utan vägen till en ny framtid efter förtrycket.

Att krig är könat enligt en manlig norm framgår också av att de stridande förbanden alltid föregås av ordet *kvinnor*. Det finns alltså *fighters* och så finns det *female fighters*. Den mediala bilden som tillskriver kvinnorna både maskulina och feminina attribut förstärker också deras mod och hjältedåd, när hotet är som störst lämnar kvinnorna sina traditionella roller för att gå ut i krig. (Toivanen - Baser, 2016: 304; Medin, 2016: 112). Bland de motiv kvinnorna har bakom att dra ut i krig nämner det mediala narrativet personliga faktorer så som hämnd, ideologiska faktorer samt frigörelse (Toivanen - Baser, 2016: 301). I den traditionella synen på krig ses kvinnan som ett

offer och som något skyddsvärt, att själva plocka upp vapen blir att slå sig fri från den traditionella rollen och istället kunna styra sin framtid. Just viljan att lämna offerskapet bakom sig var enligt brittisk media ett huvudsakligt bakomliggande motiv för att ta upp vapen. Det kan handla om att undgå våldtäkt, tillfångatagande eller andra former av krigsrelaterat våld (Toivanen-Baser 306-307)). Narrativet ger alltså att kvinnorna inte hade något annat val än att själva bli krigare.

Efter att ha levt nära YPJ i Kobane har Joakim Medin fått inblick i skillnaden mellan idealet i PKK:s ideologi, som anses vara Mellanösterns mest moderna och feministiska, och praktiken i efterlevandet. Att den överstående ideologin förespråkar kvinnlig frigörelse innebär inte per automatik att normen är planterad i alla led (Medin, 2016: 116-118). Återkommande i kvinnornas berättelser är motivet att slå sig fri från patriarkala värden och själva kunna styra sitt öde. För att kvinnorna ska ges frihet är konvergensen mellan ideal och praktik nödvändig, men berättelserna visar att så än inte är fallet. Det är en inkrementell process som kräver engagemang över lång tid, särskilt eftersom kurdernas handlingsutrymme, både politiskt och militärt, är trängt från flera håll. En komplicerande faktor för samhällsbygget är dock att det är det syriska kriget som gjort revolutionen i Rojava möjlig. Det är alltså inte enbart en bakomliggande tankeförändring som gett kvinnorna ett större aktörskap, utan också ett större utomstående hot (Medin, 2016: 117). Pinar Tank menar att porträtteringen av de kvinnliga krigarna ofta ignorerar en djupare förståelse av kvinnornas ideologiska kamp för den kurdiska revolutionen. YPJ fick stor uppmärksamhet i slaget om Kobane, men i få fall gavs de ett politiskt aktörskap (Tank, 2017: 406). Porträtteringen gavs en inramning i förutfattade meningar om femininitet. Kvinnor i krig ses som antingen fredsgivare eller offer. När kvinnor och män ses som essentiellt skilda förstås kvinnornas deltagande som en kamp mot patriarkala strukturer och könat förtryck och inte reflexmässigt som ett större politiskt projekt av en ny samhällsordning. Kvinnorna ges ett narrativ av att vara förtryckta och deltar i kriget för frigörelse. I narrativet ges kvinnorna en spektakulär underton, vilket också belyser att de förväntas vara passiva offer.

4.3 Totius bellum - ett helhetsgrepp på krig

Ett påtagligt problem i skildringen av många konflikter är att det inte sker en aktiv sammanjämkning av konfliktens olika delar, som visserligen är åtskilda i tid men direkt sammanknutna i en gemensam kronologi. I klassiska teorier så som realismen lyfts den militära- och säkerhetspolitiska dimensionen fram som de huvudsakliga egenskaperna i konflikter. Kritiska feministiska teorier svarar på detta genom att betona konflikters könade dynamik och därav i förlängningen de sociala strukturer som ryms inom de suveräna enheterna (Eduards - Jansson, 2017: 209-213). Om *den sociala dimensionen av konflikter*, som berör ideologiska drivkrafter och politiska strävanden, inte inbegrips i den slutgiltiga berättelsen, undkommer flera viktiga beståndsdelar i begreppsliggörandet av konflikten. Skildringen kan därför övergå i plattitydmässig beskrivning som enbart tjänar rådande normer och narrativ. Det beskrivna subjektet låses fast vid ett offerskap; kvinnan som skyddsobjekt befästs. Detta innebär därav att kvinnan inte tillmäts

ett självständigt sinnelag, utan är fortfarande diskursivt underställd sin beskyddare. Kvinnan erhåller därför inte den grundläggande förutsättningen för reellt socialt aktörskap. Genom att tillmäta dessa borttvingade beståndsdelar sin rättmätiga vikt, är *totius bellum* ett försök till att nyansera uppmålandet av konflikter och hur kvinnors situation kan förstås i termer av den sociala dimensionen.

Ett första steg i formulerandet av *totius bellum* är att särskilja det reaktiva aktörskapet från det reella. Ett reaktivt aktörskap uppstår ur ett motstånd och handlar om att överleva snarare än att vara bärare av ett, vad Wollstonecraft benämner, *självständigt sinnelag*, vilket vi menar är centralt för det reella aktörskapet. Agerandet vid ett reaktivt aktörskap härstammar från ett offerskap eller står i förbindelse till offerskapet, agerandet är på så sätt framtvingat snarare än sprunget ur en självständig reflektion, vilket är fallet för det reella aktörskapet..

Det som sker under striderna (*in bello*) påverkar det som följer efter vapnen har tystnat (*post bellum*). De sociala drivkrafter som närvarat under kriget har oftast sin rot i mer långtgående samhälleliga strävanden, som inte avklaras fullkomligt i rena krig. Genom att inte erkänna de djupgående bakomliggande faktorerna sin rättmätiga vikt blir de eventuella förändringarna i samhällsordningen labila; den könade kodningen avhjälpas inte. Likt True påpekar kan instiftandet av statliga institutioner vara nödvändigt för att hålla freden i områden som härjats av krig, men hela samhället kan inte organiseras på institutionell basis (True, 2013). Detta eftersom styre via institutioner på platser som inom många domäner varit fundamentalt dysfunktionella eller etiskt oförsvarbara leder till en top-down-ansats för hur makten förgrenar sig. Institutionerna blir alltså bara formella uttryck för en ny värdegrund med skendemokratiska uttryck, i vilka människor nödvändigtvis inte åtnjuter mer genuina rättigheter och den könade dynamiken kvarstår. Genom att sätta det sociala arbetet på lokal nivå i fokus kan man börja förändra sociala konstruktioner om kvinnor från botten och bygga upp utifrån det, alltså en bottom-up ansats. Detta då sociala konstruktioner i individen och kollektivet uppbär varandra i en slags växelverkan, i enlighet med konstruktivismen (Reus-Smit, 2013). Ett samhälles utformning författas ofta av de starka, de som vunnit krig, och därför innebär ett kvinnligt militärt deltagande att kvinnor blir en del i att erhålla denna styrka för att ha mer att säga till om när den militära dimensionen väl överges och det blir dags för det sociala arbetet att ta vid. Det finns en fara med att åskådliggöra kvinnor som enbart militära aktörer då inget intresse för deras övriga strävanden kommer hysas. För att verklig förändring därmed ska till behövs det sociala aktörskapet också erkännas; detta gäller inte bara för ytliga strävanden, utan även på ett politiskt, strukturellt plan. För att lämna offerskapet och erhålla det självständiga sinnelaget, en förutsättning för socialt aktörskap, måste kvinnor få vara en aktiv del i hela konfliktprocessen.

Det är alltså av största vikt att sammanfläta det militära och det sociala på ett sätt som inte gör att det sociala drunknar i det militär-diskursiva återskapandet. Kvinnor behöver också vara en integrerad del inom militären, detta utan att framhållas som bärare av den statliga och manligt kodade makten. Istället bör deras förmågor belysas på ett sätt som visar att det militära uppdraget kan vara minst lika viktigt för dem som det antas vara för män – detta är ett sätt att påvisa att kvinnliga stridande inte bara är äventyrliga flickor utan fullt seriösa och politiskt drivna

individer förmögna att befatta sig med det allvar som ett helt krigsförlopp innebär. På det här viset förverkligas det självständiga sinnelaget och kvinnor får mer att säga till om inom den sociala dimensionen, som annars överläts åt män. Historien skrivs av vinnarna och samhället utformas därefter – således är det avgörande att kvinnor får vara en del av de tydligaste dragen för seger. Men därefter följer de riktiga utmaningarna. Det gäller då att kvinnornas politiska och ideologiska drivkrafter tydligt har artikulerats tidigare för att de inte ska iklä rollen som tomma och utbytbara schackpjäser för någon annans sociala strävanden; kvinnornas sociala aktörskap måste tillåtas spelrum som gör deras övergång från det militära till det sociala naturlig och icke motsägelsefull. Det sociala aktörskapet ger utrymme för skapandet av en social konstruktion som gör förbindelsen mellan de två faserna av krig och kvinnornas roll i dem självklara och oinskränkbara.

Den könade dynamiken måste hamna utanför den rationalitetsstruktur som samhällets kollektiva konstruktioner gett upphov till. Förändringsarbetet bör därmed ske på flera fronter samtidigt. Får inte kvinnor vara med i krigets olika faser med reellt militärt- men framförallt socialt aktörskap kan de övergripande konstruktionerna inte stöpas om. Elshtain åskådliggjorde i sin teoribildning bilden av mannen som just warrior och kvinnan som beautiful soul och skyddsvärd (Elshtain, 1995: 4). Att skydda betyder dock i förlängningen enbart att bevara den rådande ordningen därav legitimeras den indirekt, varför fokus borde skifta till *vad som är värt att förändra*. Kvinnornas deltagande mot bakgrund av ett självständigt sinnelag och erkänt socialt aktörskap bryter upp dynamiken och gör könsdualiteten otillämpbar i det diskursiva återskapandet. Krigets natur kan då förändras och de behöver inte utkämpas efter samma konventionella mallar som förut förflyttat makten från en förtryckare till en annan. Att undslippa den förkonstlade kategoriseringen av människors egenskaper och essens, som följd av kön, öppnar upp för frångång från detta och ingång i en naturlig frihet – *fribeten att förändra*. Det militära och sociala har då satts i omedelbar kontakt och ett militärt intresse konvergerar med ett socialt – därmed måste lösningarna på konflikten också tangera båda samtidigt, för det handlar trots allt om en helhetlig konflikt som måste bemötas helhetligt. Kärnan i totius bellum består alltså i dess kompletterande begreppsliggörande kring de väsentliga aspekterna av aktörskap i krig.

4.4 Narrativet och totius bellum: en summering

Det verkar finnas vissa gemensamma teman som återkommer i det undersökta narrativet. Det använda forskningsmaterialet styrker de tendenser som kan uttydas i de sex amerikanska artiklarna. Ett framträdande åskådliggörande av de stridande kvinnorna, som diskursivt artikuleras på ett raffinerat sätt, är att de primärt upprymmer ett offerskap; de är offer för ett olyckligt krig som konsekvens av lokal oförmåga att hantera allvarliga samhällsproblem, och det är ur detta motståndet föds. Kvinnorna i reportagen porträtteras agera reaktivt – deras motstånd sker inte mot bakgrund av en större politisk övertygelse, även om politiska motiv finns med. Kvinnorna blir militära aktörer av ren nödvändighet, deras regionala säkerhet står inför ett yttre hot; manliga trupper har misslyckats med att besegra IS och kvinnan som skyddsobjekt är inte längre skyddad. Därav är det reaktiva aktörskapet, som sker på basis av individuell överlevnad,

detta trots att motivet bryta sig loss från den könade samhällskodningen och ta kontrollen över sitt sociala liv är närvarande.

Krig har traditionellt porträtterats som en maskulin sfär och i den mån kvinnor skildras är det som offer. Detta får konsekvenser för synen på kvinnors aktörskap. YPJ har lämnat den passiva offerrollen och är en militär aktör i Syrien, men för verklig förändring behöver deras aktörskap sträcka sig bortom det militära. Att kvinnorna ges ett socialt aktörskap, vilket alltså är ett reellt aktörskap, är därigenom en nödvändig förutsättning för att deras röster ska bli hörda under kriget, liksom i återuppbyggandet. Att delta vid fronten är ett första steg i att lämna offerskapet bakom sig, men sedan behöver kvinnorna också ges en plats i samhällsbyggandet efteråt för att kunna nå kulturellt djupgående reformer.

När kvinnorna i YPJ själva får delta i diskussionen gör de det i form av ett reellt aktörskap, deras ambition är inte att förändra inom rådande samhällssystem, utan skapa ett nytt, med detta framkommer inte i nämnvärd omfattning i det mediala narrativet. När tonvikten hamnar på det reaktiva militära aktörskapet blir det genast mycket mindre uppenbart att sammanfläta den militära dimensionen med den sociala eftersom den diskursiva dynamiken som då finns att tillgå uteslutande tjänar en skildring och preferensbildning som förlänger behovet av att bevara status-quo – såväl institutionellt som militärstrategiskt – då det inte finns någon annan tänkbar plan, någon annan diskurs, för att inrätta nya regionala handlingsdispositioner. Det är just denna typ av förstelning som ger upphov vid en banalisering av kvinnornas agerande i en större kontext. Deras motstånd är spontant, spektakulärt och handlar bara om rent motstånd; aktion för det som är värt att beskydda, och inte om en större social och ideologisk frigörelse – aktion för vad som är värt att förändra. *Friheten till förändring* avtäckts inte på ett systematiskt sätt, vilket hade krävts för att identifiera det sociala aktörskapet som i YPJ:s fall tillrättaläggs i och med deras militära deltagande. Även när diskussionen förflyttas till hur samhällen byggs upp igen efter våldsamma härjningar, finns till följd av det föregående resonemanget inget utrymme för att de idéer och politiska motiv som ligger till grund för kvinnornas sociala aktörskap att få annat än ett fragmentariskt genomslag.

På det hela taget är narrativet om kurderna och YPJ i Rojava spretigt och ter sig innehålla en slags underliggande tvekhågsenhet kring vad ett helhetligt förhållningssätt till dem ska bestå i. De är både sammankopplade med "terrorister" i form av PKK, men konstituerar samtidigt en stark ljuspunkt i ett område präglad av social regression. Dikotomin mot det onda IS och kampen mot könat förtryck är lätt att sympatisera med. En fullgod beskrivning av det sociala aktörskapet finns inte även i medias mest positiva skildringar eftersom det förutsätter ett explicit erkännande av de lokala gruppernas ideologiska självständighet och politiska drivkraft – därav äger grupperna inte narrativet själva och måste i skiftande utsträckning förlita sig till andra intressenters nåder. Detta landar i begrundanden kring ifall krigslösningar ska stipuleras utifrån strategiska avseenden eller grundlig rekonstruktion av samhällets uppbyggnad på såväl ekonomiskt som social nivå, och vem som i så fall ska förfäktat dessa idéer i en värld av utbredd diskursiv obalans.

Kapitel 5: Avslutning

Tidigare feministiska perspektiv på krig och konflikt lyfte de sociala konstruktionerna som medför den könade kodningen upp på agendan. De avtäckte flera gemensamma nämnare för hur denna kodning manifesteras, men på grund av den underliggande tidsmässiga uppdelningen av krig uppstår trots allt en skillnad i beskrivningar. Denna skillnad beror alltså inte på att de kritiska teorierna är otillräckliga, utan på att konceptualiseringen av krig är problematisk, vilket påverkar teoribildningen kring aktörskapet. De feministiska teorierna belyser synen på kvinnan som offer och skyddsvärd, vi menar att en inte ska stanna vid detta konstaterande, som ger kvinnorna ett reaktivt aktörskap i narrativet, utan istället titta på hur kvinnorna kan ges ett reellt socialt aktörskap där deras röster och politiska drivkrafter får höras och inte förminskas. Det var denna reflektion som föranledde intresset för området och behovet av teorianspråket.

Genom att utgå från befintlig feministisk teoribildning kring krig och sedan studera genomslaget av dessa i mediala narrativ har vi observerat att dessa narrativ är av stor vikt för att undersöka de former av aktörskap som är aktuella i konflikter. Det beror på att narrativen speglar och huserar de sociala konstruktioner som reproduceras av samhällets olika maktskikt. Det tidsmässiga uppdelandet av krig, i in bello och post bellum, är otillräckligt för denna dynamik och tjänar främst dynamikens fortgång. Bevarandet av befintlig könskodning leder till ett begreppsliggörande av det kvinnliga aktörskapet som enkom reaktivt, kvinnan som skyddsobjekt och offer befästs. Genom att bryta kvinnors underställning till den manliga beskyddaren kan kvinnan tillväla sig själv ett självständigt sinnelag, vilket i sin tur gör hennes aktörskap till ett reellt sådant, både militärt, men framförallt ett socialt sådant. Friheten kvinnan erhåller blir på så sätt en frihet att förändra sin tillvaro snarare än att reaktivt förhålla sig till den och bevara den könskodade strukturen som den var innan. Att detta överhuvudtaget artikuleras beror på att krig inrymmer en rad konkurrerande narrativ och att kvinnornas röster, som aktualiseras i och med kriget, ändå överläts åt andra att uttolka; krigens inneboende diskursiva hierarki av vem som styr berättelsen. I den mån kvinnorna i YPJ har ett socialt aktörskap är det i kraft av att bryta sig fri från patriarkatet, något som passar ett större narrativ av kvinnlig frigörelse och Mellanösterns förtryckta kvinnor. Att den kampen samtidigt vidhåftar sig i en politisk ideologi, demokratisk konfederalism, som motstrider rådande hegemoni gör emellertid att det fullkomliga sociala aktörskapet inte framkommer. När kampen görs till en ideologisk kamp som utmanar de rådande institutionerna i grunden hotas de dominerande samhällssystemets validitet och fortgånghet. Detta förutsätter med andra ord att de sociala konstruktionerna måste stöpas om fundamentalt. Det är inte kvinnorna som har företräde i återgivningen av sin berättelse, utan ramarna för vilka narrativ som förmedlas sätts av en större yttre kontext. Arbete för jämställdhet är svårt och tidskrävande, varför det är viktigt att utomstående aktörer belyser och erkänner kvinnors reella sociala aktörskap och stödjer de lokala aktörer som arbetar för förändring. Det är på detta sätt de lokala grupperna får lov att återta kontrollen över sin berättelse och de politiska mål de vill premiera.

YPJ har lyft kvinnors militära aktörskapet och deras rättigheter upp på agendan, dock frånses andra aspekter av kvinnornas deltagande. Socialt aktörskap ges inom rådande narrativ, vilket per automatik inte innebär ett reellt eller fullständigt aktörskap. I fallet av YPJ förutsätter reellt socialt aktörskap ett annat narrativ vilket i sig kräver en vy på konflikter som inbegriper krigets aktiva fas och återuppbyggande fas simultant. Likaså krävs det ett narrativ som ser bortom de militära skeendena och som uppmärksammar även de djupliggande sociala strukturer som motiverar till handling. Med detta i beaktande kan tillämpning av feministisk teori uppenbara tidigare icke-utforskade nyanser av konflikter. Totius bellum är vårt försök till en breddning av rådande vetenskapliga diskussion och vi hoppas att kritiken kan komma till användning i kompletterande av andra analysverktyg.

Kapitel 6: Källförteckning

Primärkällor

Abdulrahim, Raja. 2018. At 12 She Joined the Kurdish Militia—Seven Years Later She’s Had Enough: ‘I’m tired’ says Berivan Ali, who was wounded twice and still has shrapnel in her head. *Wall Street Journal*. 7 mars.

<https://www.wsj.com/articles/syria-war-takes-toll-on-young-fighters-and-their-families-1520418700?ns=prod/accounts-wsj&ns=prod/accounts-wsj> (Hämtad 2018-12-05)

Albayrak, Ayla - Margaret Coker. 2014. Kurdish Women Fight on Front Lines Against Islamic State: A Third of Kurdish Fighters Are Women, Defying Mideast Attitudes and Altering Kurdish Society. *Wall Street Journal*. 17 oktober.

<https://www.wsj.com/articles/kurdish-women-fight-on-front-line-against-islamic-state-1413580188> (Hämtad 2018-12-05)

Arango, Tim. 2015. In Liberated Kobni, Kurds Take Pride Despite the Devastation. *New York Times*. 1 februari.

<https://www.nytimes.com/2015/02/02/world/middleeast/in-liberated-kobani-pride-despite-the-devastation.html?action=click&module=RelatedCoverage&pgtype=Article®ion=FooterE> (Hämtad 2018-12-05)

Bernard, Anne - Ben Hubbard. 2018. Allies or Terrorists: Who Are the Kurdish Fighters in Syria? *New York Times*. 25 januari.

<https://www.nytimes.com/2018/01/25/world/middleeast/turkey-kurds-syria.html> (Hämtad 2018-12-05)

Bradley Matt - Joe Parkinson. 2015. A personal war: America’s Marxist Allies Against IS. *Wall Street Journal*. 24 juli.

https://www.wsj.com/articles/americas-marxist-allies-against-isis-1437747949?mod=article_inline (Hämtad 2015-12-05)

Kurdish Question. (2017). A brief history of the YPG [Video].

<https://www.ypgrojava.org/A-brief-history-of-the-YPG-article> (Hämtad 2018-12-20)

Nordland, Rod. 2018. Women Are Free, And Armed, in Kurdish-Controlled Northern Syria. *New York Times*. 24 februari.

<https://www.nytimes.com/2018/02/24/world/middleeast/syria-kurds-womens-rights-gender-quality.html> (Hämtad 2018-12-05)

YPG Press Office. (2016). *YPJ: Women's Defense Units (Women's Protection Units) - English/Kurdî* [Video]. https://www.youtube.com/watch?v=_OWQ-apZC78 (Hämtad 2018-12-20).

Sekundärkällor

Ahmedi, Idris. 2015. Öppning för kurder: Nyckelroll i kriget mot IS. *Världspolitikens dagfrågor* 2015(5)

Bergman Rosamond, Annika. 2017. Säkerhet. I Lenita Freidenvall - Maria Jansson (red.). *Politik och kön: feministiska perspektiv på statsvetenskap*. 1:a upplagan. Lund: Studentlitteratur. 227-238

Eduards, Maud - Maria Jansson. 2017. Introduktion till internationella reaktioner. I Lenita Freidenvall - Maria Jansson (red.). *Politik och kön: feministiska perspektiv på statsvetenskap*. 1:a upplagan. Lund: Studentlitteratur. 209-226

Elshtain, Jean Bethke. 1995. *Women and War*. Chicago: The University of Chicago Press och London: The University of Chicago Press

Gustavsson, Rolf. 2018. Nya globala trenden: "syranisering". *Svenska Dagbladet*. 27 december. <https://www.svd.se/nya-globala-trenden-syrianisering> (Hämtad 2018-12-27)

Halldenius, Lena. 2016. *Mary Wollstonecraft, feminismen och frihetens förutsättningar*. Stockholm: Thales

Manzo, Kate. 2014. Does colonialism belong to the past. I Jenny Edkins - Maja Zehfuss (red.) *Global Politics: A New Introduction*. London and New York: Routledge. 314-336

Medin, Joakim. 2016. *Kobane: Den kurdiska revolutionen och kampen mot IS*. Stockholm: Leopard förlag

Reus-Smit, Christian. 2013. Constructivism. I Scott Burchill – Andrew Linklater (red.). *Theories of International Relations*. 5:e upplagan. Houndsmills: Palgrave Macmillan. 217-240.

Robertson, Alexa. 2012. Narrativanalys. I Göran Bergström - Kristina Boréus (red.). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 3:e upplagan. Lund: Studentlitteratur. 219-262

Said, Edward. 1993. *Orientalism*. 1:a upplagan. Stockholm: Ordfronts förlag

Tank, Pinar. 2017. Kurdish Women in Rojava: From Resistance to Reconstruction. *Die Welt des Islams*. 57(3-4) 404-428. [elektronisk] DOI:10.1163/15700607-05734P07

Toivanen, Mari - Bahar Baser. 2016. Gender in the Representations of an Armed Conflict. *Middle East Journal of Culture & Communication*. 9 (3), 294-314 [elektronisk]

True, Jacqui. 2012. *The Political Economy of Violence Against Women*. Oxford: Oxford University Press och New York: Oxford University Press

True, Jacqui. 2013. Feminism. I Scott Burchill – Andrew Linklater (red.). *Theories of International Relations*. 5:e upplagan. Houndsmills: Palgrave Macmillan. 241-265.

TT. 2018. Turkiet: Vi ska rensa ut IS och kurdstyrkor. *Svenska Dagbladet*. 21 december.
<https://www.svd.se/turkiet-vi-ska-rensa-ut-is-och-kurdstyrkor> (Hämtad 2018-12-21)

Wendt, Maria - Cecilia Åse. 2017. Kön, våld och död i nya krig. I Lenita Freidenvall - Maria Jansson (red.). *Politik och kön: feministiska perspektiv på statsvetenskap*. 1:a upplagan. Lund: Studentlitteratur. 239-250

Appendix 1

Dessa frågor ställde vi till artiklarna i narrativanalysen. Samtliga frågor berördes inte av alla artiklar.

- Hur är den övergripande strukturen i artikeln? Vilka är aktörerna? Vilket är upplägget?
- Om artikeln har bilder, vad visar dem?
- Beskrivs egenskaper associerade med kvinnor? Till exempel utseende och familj
- Framställs några dikotomier? I så fall, vilka?
- Vilka motiv identifieras ligga bakom kurdiska kvinnors/YPJ:s agerande? Tillskrivs kvinnan ett fritt tänkande eller är agerande avhängigt något annat?
- Tas kopplingen till terrorstämplade PKK upp? Vilken vikt ges den?
- Ställs händelserna i relation till västerländska idealtyper om samhället? Eventuella tecken på Orientalism?
- Finns det en äventyrlig eller exotisk tendens i skildringen av kvinnorna?
- Hur stor tonvikt läggs åt bakomliggande ideologiska drivkrafter?